

SZEGEDI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGÉSZ ÉVRE 480 KOR., FELELVRE 240 KOR.,
NEGYEDÉVRE 120 KOR., EGY ÓRA 40 KOR., VIDÉKEN 50 KORONA

Megjelenik hétfő kivételével minden nap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: SZEGED, KÁRÁSZ-UTCA 15
TELEFON 9-88 — FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFONJA 3-79. SZÁM

FŐSZERKESZTŐ:

DR. CSENGERI JÁNOS
EGYETEMI TANÁR

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. KELEMEN LÁSZLÓ

KIADÓ:

ANGSTER JENŐ

BÁSTYÁN

Budapest, 1918. okt. vége.

Ködbe borult szemekkel nézek ki lakásom ablakán. Mint a zsírp megnyitását követő zugás hallatszik a kőbányai gyűjtőfogház kitört rabjainak ordítása. Kilencszáz tolvai, csavargó, csalo, gyilkos, rabló törte fel börtöne ajtaját. Velük szemben a másik uton hallámszik egy másik ujjongó tömeg. Asszonyok, gyerekek, férfiak, öregek. Ruhás kosarakkal, szatyrokkal, zsákokkal... szüretelnek. Hordják a fővárosi szőlőtelep termését. Ilyen lehet, mikor két hőmpolygó szennyes csatorna egyesül egymással.

Budapest, 1919. márc. vége.

Kaján, vigyorgó arcokat most is látni. De a halotti csend ott kísért uton-utfélen. Suttogó, bizalmatlan emberek. Este kihalt, néptelen utcák. Sötét lakások függönyei mögül leskelődünk, hogy mi történik odakünn, ahová kilépni csak a kiváltságosoknak szabad.

Miért ropog a puská? Miért berreg a motor az utcán? Kit állított meg a járőr harsány szava? Mit jelent a velőrázó sikoly, kit hurcolnak el megint?

Olyan volt ez, mint az a borzalmas hely, amelynek a kapujára az isteni színjáték halhataian költöje e szavakat írta: „hagyjatok fel minden reménnyel.”

Budapest, 1919. aug. vége.

Verőfényes napok, de a dér fagyos lehelletével. Nem tél, de még nem kikelet. Az utcákon már ott látni a fénylő kakasollát is, de sisakos oláh katona durva „haide, haide” szava sebzi meg lelünkkel és figyelmeztet, hogy a magyar csendőr még nem egyedül vigyáz a rendre. Hogy a magyar még e csonka hazában sincs odahaza; hogy besurrant, alattomos gyűlevész nép bocskora tapossa a magyar önértetel.

Olyan volt ez, mint mikor a sivatag királya megkötözve fetreng börtönében és undok patkányhad csufondárosodik vele...

Szeged, 1921 szeptember vége.

Langyos szeptemberi este. A városháza tornyán most üti az óra kilencet. Beszélgetve ülünk a ház előtt rosszul világított csendes külvárosi utcánkban. A közeli kaszárnyákban megszólal a takarodó hívó szava. Nehéz futólépésektől visszhangzik az utca. Egy kötelességtudó

hadfi szaporítja a lépést, hogy még a lefújásig hazaérjen.

Mi nyugodtan maradhatunk. Nem zavar be sem a vörös, sem az oláh, sem a néger katona. Egy-egy járó-kelő tisztas „jó estéje” a záloga, hogy a mi házuk, a mi váruk...

Nem a fantázia szülte, az a ko-

pogó katonabakancs idézte fel emlékünkből a sötét képeket. Atélt szomorú valóság.

S most kérjük azoktól, akik állszenteskedve még egyre jogrendért kiáltanak, hogy melyik a szebb, melyik dicsőbb, melyik nagyobb?... Melyik az igazi jogrend? Melyiket kívánják?
Dr Sz-ó.

Ujszegedi és szegedi tervezete a kormányzó ur őfömlétsága legmagasabb látogatásának

A látogatás első napja (okt. 8.)

8 óra 30 perckor érkezés ujszegedi vasutállomásra. Ott fogadás: 9. ezredbeli diszszázad zenével.

A Kormányzó ur őfömlétságnál jelentkeznek: Bulcsi Jankó Kocsárd tdk. körletparancsnok. Shvoy Kálmán vk. ezr. körlet vk. főnök. Jankovics Ferenc tdk. 5. vddrparnok. Balogh Sándor ezr. 5. vddrgyalparnok. Kő József ezredes 9. gy. e. parancsnok. A diszszázad lelépése. Továbbá jelentkeznek: Kovács Károly szegedi csendőr ker. parnok. Pottonyi Károly szegedi vándor ker. parnok. Aigner Károly dr. Szeged város főispánja. Somogyi Szilveszter dr. Szeged város polgármestere. Szalay József dr. kerületi rendőrfőkapitány. Botka Sándor dr. Szeged város rendőrfőkapitánya. Somogyi Szilveszter dr. Szeged város polgármestere üdvözlí a kormányzót. A kormányzó a csapatokat megsemléli. A kivonult csapatokat Száhlender Béla ezredes körletparnokhelyettes vezényli.

Utána a Kormányzó ur őfömlétsága az ujszegedi lakosság hódolattát fogadja. Ezután a kivonult csapatok diszmenete következik.

A diszmenet befejeztével a Kormányzó ur őfömlétsága és kísérete kocsiba száll és megtekinti Ujszegedet s a vasuti állomásra hajtat.

Indulás 10 órakor vasuton Ujszegedről, érkezés 10 óra 5 perckor Szőregre.

A vasutállomáson fogadtatás a Szőregen elhelyezett fél század által. Szőreg, Ó és Uj-Szentiván községek hódolata.

Indulás 10 óra 20 perckor vasuton Szőregről. Érzkezés 10 óra 35 perckor Deszkre.

Állomáson Deszk, Kübekháza és Klárafalva községek lakosságának hódolata.

Indulás 10 óra 55 perckor vasuton Deszkre, érkezés 11 óra 15 perckor Kiszomborba.

Állomáson fogadtatás a Kiszomborban elhelyezett fél század által. Bevonulás Kiszombor főterére. Ott

Kiszombor és Ferencszállás községek lakosságának hódolata.

12 órakor ebéd a kiszombori kasszinóban.

Elutazás 13 óra 45 perckor Kiszomborból, érkezés 14 óra 45 perckor Szeged személypályaudvarra.

Állomáson a 9. ezredtől diszszázad zászlóval és zenével. Diszszázad lelépése. Üdvözlés után Kormányzó ur őfömlétsága és kísérete kocsira száll és a Löversenyterre hajtat a körlet őszi sportversenyéhez.

Utvonat: Vaspálya-utca, Mátyás király-ter, Rákóczi-utca, szabadkai országot.

15 órakor körlet őszi sportverseny kezdete. Részletes sorrend a helyszínen adatik ki.

18 órakor a verseny befejeztével a Kormányzó ur őfömlétsága és kísérete kocsira száll és a törvényszéki épületben berendezett lakosztályhoz hajtat.

Utvonat: Petőfi Sándor-sugárut, Dugonics-ter, Kárász-utca, Széchenyi-ter.

19 órakor Kormányzó ur őfömlétsága a szegedi egyetem tanácsát fogadja, amelynek nevében Menyhárt Gáspár dr. rektor üdvözlí. Az egyetemi tanács tagjai: Menyhárt Gáspár dr. rektor, Tóth Károly dr. jogi dékán, Veszprémy Dezső dr. orvosi dékán, Csengeri János dr. bölcsész dékán, Riesz Frigyes természettudományi dékán.

19 óra 30 perckor a vitézi szék szegedi tagjai jelentkeznek őfömlétsága előtt.

20 órakor ünnepi vacsora a Tiszaszálló nagytermében, amely alatt a polgármester felköszöntőt mond. Meghívó mellékelve.

Vacsora után a Kormányzó ur őfömlétsága kocsin vasúthoz hajtat és a különvonaton éjjelez.

Utvonat: Széchenyi-ter, Kárász-utca, Dugonics-ter, Jókai-utca, Gizzella-ter, Boldogasszony-sugárut.

Apponyi Amerikáról

A magyar ügy legnagyobb szószólója Apponyi Albert gróf, aki fáradhatatlanul működik a külföld fevilagosításán, az amerikai magyarsághoz intézett cikkében nyilatkozik az Unióval kötött külön békéről. Az amerikai Magyar Népszava szeptember 22-iki száma hozza „Vége Amerikának” című közleményét, amelyben Európának adott leckeszavakkal mutat rá arra a békére, amelyet az entente hatalmak nem kötöttek meg, hanem dikálnak.

Ezután áttér Amerika magatartására. Amerika a tulajdonképeni győző, mert nélküle sohasem győzött volna az ántant. A Wilson-kormány alatt érihetetlen passzivitással nézte ezt a játékot.

Harding alatt azonban feleszmélt, átszakította egy oldalágnak, az önkénynek gonosz háláját, amelybe volt szövetségeseik nemcsak ellenégeiket, hanem az egész világot belerántották. Az amerikai béke tartalmilag is dezavualja Trianont.

Egy pillanattig sem gondolok arra, hogy Amerika akcióba fog lépni a trianoni béke legkiválóbb igazságtalanságainak kiküszöbölése nélkül. Nagyon jól tudjuk, hogy ez a nagy reszpublika hagyományunkkal ellenkezik, ilyesmi az amerikai nép nem volna kapható. De megvan törve a győzők fala is. A megindult folyamat eljutott ahhoz a ponthoz, amikor közömbös nem maradhat s amikor a szava döntő sulyu lesz.

Nyugati cirógatások

Hogyan kezeli a nagyántant a kisántantot?

Bécs, okt. 7. Bármily furcsán hangozzék is, nem lehet tisztán látni, hogy voltaképpen mely államok tartoznak a kisántantához. Románia magatartása és érzülete mindig nagy kérdőjel elé állítja az állapotokat, különösképp akkor, ha olyan kérdéssről van szó, amely valóban ennek a szövetségnek az ügye, mint például a nyugatmagyarországi viszály. Romániáról egyellen szót sem lehet hallani. Románia ugyanis azt a különös politikát követi, hogy mindig akkor nyilvánítja magát érdektelennek, amikor a kisántant érdekei torognak kockán. Amikor Károly király megjelent Magyarországon és Prágában, valamint Belgrádban riadót fújtak, a román trombita teljesen befagyott és a trombitás Take Jonescu csak akkor zendített rá, amikor már bizonyos volt, hogy Károly ity szerencsésen ismét visszaé. zett Svájcba. Bukarest ma sem viselkedik más.

kép. Take Jonescu hallgat, legjobb esetben egy obskurus francia lapot beszéllet maga helyett, de azt is mindenről inkább, mint Nyugatmagyarországról. Valahányszor rámutattak arra a bizalmatlanságra, amellyel a nagyjánál a kisánál iránt viseltetik, a cseh sajtó a maga szolgálatkés buzgalmában mindig letorkolta az aggályoskodókat. Románia alázatossága a nyugattal szemben annyira megy, hogy minden nyaklevest cirógatásnak vesz. Most már azoknak is, akik elefántbőrt viselnek, be kell vallaniuk, hogy az a mód, ahogyan a kisánál a nyugatmagyarországi viszály ugynevezett elintézése alkalmából a nagyjánál kezelte, nem sokban különbözik a hábarugástól.

Ujlaki Antal meghalt

A szegedi újságírók nesztora, a népszerű „Tóni bácsi” pénteken reggel Baró Jósika-utcai lakásán hirtelen meghalt. A gyász híre hamarosan elterjedt a városban s élénken tárgyalták Tóni bácsi munkában és a becsület puritánságában eltöltött életét.

Tegnap este még örömmel üsgölgölte kollégáinak, milyen szép és változatos a riportéret s azzal vált el tőlük, hogy most kezd igazán megkedvelni az újságírást. Ezek voltak kollégáihoz intézett utolsó szavai.

Tegnap reggel, mint rendesen, már 6 órakor felkelt s indult kifelé az ajtón, amidőn a küszöbön megtántorodott: erős szívszűrésről panaszkodva, a diványra dőlt. Az odahívott R-ppaport dr. érvágást es. közöl, mivel agyvérömlést állapított meg. Sajnos ez sem segített, Ujlaki Antal 8 órakor örökre lezárta szemét.

Báran mondhatjuk, hogy Tóni bácsi a vidéki újságírók legjobb riportere volt. Cikkei Magyarországon több újságjában olvashattak. A fővárosi lapokba érdekes és stílusos magyarsággal megírt riportokat küldött. Egész nap fáradhatatlan szorgalommal kutatótt újabb és újabb témák feldolgozása után. Több könyve és novellája jelent meg, legutóbb „Szeged a forradalom alatt” című munkája látott napvilágot.

Pályafutását Debreczenben, a „Debreceni Függelenség” nélkedte harminc év előtt. Később a „Budapesti Hírlap” külföldi tudósítója lett. Mint ilyen bejárta Romániát, Bulgáriát, Törökországot és Kiszáziát. Husz évvel ezelőtt megalapította a néhai Endrényi Lajossal a „Szegedi Friss Ujság”-ot, amelynek szerkesztője is volt egész haláláig.

Felcséje és két leánya gyászolják. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Baró Jósika-utcai lakásából.

Ma Ezeregy éjszaka

a legszebb színes napkeleti történet hat felvonásban a

Belvárosi-Moziban.

6 kötet Gáspár-féle „Utazás a föld körül” diszkötésben eladó. Burkus-nyomda Madách u. 1.

Ma dönt a nagykövetek tanácsa a velencei meghívásra

A nyugatmagyarországi események

A velencei találkozás idejéről a kormánynak még mindig nincs értesülése, annál kevésbé, mert a nagykövetek tanácsa ezt csak ma fogja megállapítani. Mindenesetre fennáll az az elhatározás, hogy a magyar kormány részéről Bánffy Miklós gróf külügyminiszter és Bethlen István gróf miniszterelnök megy Velencébe.

A bécsiek zavara

Bécs, okt. 7. A bécsi sajtó nagy zavarban van, mert a legutóbbi Reuter közlemény szerint teljesen alaptalannak bizonyult az a nagy kedvteliséssel terjesztett híre, hogy Anglia nem járult hozzá a velencei értekezlethez. Most azután keresi az utját-módját, hogy hogyan bujhata ki Ausztria az ántant ama kívánsága alól, hogy Magyarország a nyugatmagyarországi kérdésben megegyezésre jusson. Egyes lapok duzzogó hangot ütnek meg és azt a hitet szeretnék kelteni, mintha az osztrák kormány egyáltalán nem fogadná el a Velencébe szóló meghívást.

Itteni ántant körökben közölték velünk, hogy eddig még mindig nem dönt el véglegesen, vajjon a tervbevett velencei értekezletet megtartják e vagy sem, az angol kormány hivatalosan kijelentette, hogy nincs ellenvetése az értekezlet megtartása ellen, másrészt azonban utalni kell arra, hogy az angol kormány a velencei értekezletet nem tartja alkalmas utnak a nyugatmagyarországi kérdés megoldására.

A Wiener Montagszeitung „Mit keres Ausztria Velencében” címmel a következőket írja:

— Felmerült az a kérdés, mi keresni valója van Ausztriának ilyen körülmények között a velencei értekezleten, feltéve, ha ez az értekezlet csakugyan létrejön. Minek megy el Velencébe, ahol csak veresség vár rá minden kilátás nélkül arra, hogy anyagi előnyöket érhetne el. Ha Ausztriát nem hagyta el józan esze, akkor visszautasíthatja azt, hogy Olaszország vezetésével

értekezletre üljön össze Magyarországgal és újra felveszi Benessel a tárgyalások fonalát.

A Deutsche Österreichischer Tageszeitung a következőket írja:

Ami a velencei értekezletet illeti, e tekintetben csak ismételni tudjuk már egyszer felvetett kérdésünket. Mit akarunk mi Velencében? Ausztriának nincs miről tárgyalnia, Ausztriának nincs más dolga, mint hogy a maga dolgát követelje és vádat emeljen.

Olaszország remél

Róma, okt. 7. Az olasz főváros politikai köreiből biznak abban, hogy Olaszország közvetítésével sikerülni fog az osztrák-magyar elmentéket kiegyenlíteni. A népszavazást keresztülvihetetlennek tartják, de számítanak arra, hogy Sopron városát és közvetlen környékét enélkül is visszakapjuk.

A cseheknek nem tetszik az olasz befolyás

Prága, okt. 7. A cseh sajtó meg lehetősékedve nyilatkozik arról, hogy Olaszország keresztezte Benes közvetítő akcióját. A Dohémia a nyugatmagyarországi kérdést a valutakérdéssel hozza összefüggésbe és kijelenti, hogy az osztrák köztársaság ma már olyan gyöngye, hogy a legkisebb lökés is végkép elsöpörheti.

Franciaország fegyverrel tisztítja meg Nyugatmagyarországot a felkelőktől

Bécs, okt. 7. Itteni cseh forrásból eredő értesülés szerint Franciaország elhatározta, hogy fegyveresen avatkozik bele a nyugatmagyarországi kérdés megoldásába, ha a felkelő csapatok a legrövidebb időn belül nem ürítik ki az Ausztriának ítélt területet. Állítólag Foch marsall már meg is kapta az utasítást, hogy a megfelelő intézkedéseket készítse elő, sőt arról is tudnak, hogy a tábornagy a katonai hadműveletek irányításával Weygand tábornokot bizta meg.

Gyilkosság az erdőben

Fodor Béla alsótanyai legény állott ma a törvényszék előtt gyilkossággal vádolva. Május 14 én történt, hogy Fodor Béla Mulati Vince nevű barátjával hazafelé tartott, amikor is összerálákozott Fürtön Sándor és Kanyó István mérgező legényekkel, akik — amint a tanúk mondják — „konyítottak” (haragudtak) a két alsótanyai legényre, mivel nem tartoztak az ő bandájukhoz. A szóváltások során azután Fodor agyonszurta Fürtön Sándort.

Fodor azt állítja, hogy Fürtön bottal támadt rá az erdőben és ő önvédelemből szurt feléje, nem akarta megölni. A kihallgatott tanúk szerint Fürtön verekedő természetű ember volt, aki nagyon szeretett „legényíteni”.

A mai főtárgyaláson azonban a gyilkosság két főtanuja, Kanyó és Mulati nem jelentek meg s így a tárgyalást elnapolta a törvényszék.

Rövid hírek mindenfelől

Sándor szerb király 6-án hazaérkezett Belgrádba és Pasic azonnal átalta neki az egész kormány lemondását.

A Svédországban tartózkodott magyar gyermekek október 3-án hazaindultak.

Egyes budapesti lapok jelentésével szemben illetékes helyről kapott információk szerint az SHS királyság és Magyarország határán működő határmegállapító bizottság működése zavartalanul folyik.

Angliában egyre nő a munkanélküliek száma.

Zománc edények, konyha felszerelési tárgyak nagy választékban

KOHN JENŐ

Tisza Lajos körut 55.

Szegedi Ujság kiadóhivatalának telefonszáma 9-33.

Nagyszabású dollárhamisítást leplezett le a budapesti rendőrség

A főkapitányságra tegnap este bizalmas fejelentés érkezett, hogy az Almássy-tér 3. számú ház második emeletének 6 os lakásában gyanús dolgok folynak. A megjelent detektívek elől Szentpály Károly vegyész-mérnök, Nagy Dávid kereskedő, Hoffmann Dezső nyomdász és Horváth János államrendőrségi detektív a legnagyobb sietséggel géprészeket, kliséket és vegyszereket iparkodtak elrejtteni.

A detektívek azonnal tisztában voltak, hogy egy pénzhamisító bandával állanak szemben. A főkapitányságra kísérték őket, hol kiderült, hogy 20 dolláros bankjegyeket akartak hamisítani. Munkájukban már annyira előrehaladtak, hogy két nap mulva teljesen precíz husz dolláros bankjegyekkel árasztották volna el Budapestet.

Egy másik dollárhamisítási esetben is nyomoz a fővárosi rendőrség. Két nap óta ugyanis 5 től 1000 ig terjedőleg minden címletben teljesen tökéletes hamisítványok dollárok kerültek Budapesti forgalomba. A nyomozással megbízott detektívek már megtalálták a hamisítók rejtékhelyét, hol a gépeket és egyéb felszereléseket lefoglalták.

A hamisítók neveit már tudják, de egyelőre a nyomozás érdekében ezt nem lehet nyilvánosságra hozni.

Belvárosi-Mozi

Telefon: irodai 2—58, pénztári 5—82

Szombat, vasárnap

A művészi kinematográfia tökéletessége! A színes fényképezés óriási diadala: A budapesti Uránia Színházzal egyidejűleg:

Ezeregy éjszaka.

Grandiozus napkeleti történet 6 felvonásban. A kelet mistikuma káprázatos szépsége rejtett szenvedélyek szindus tükre e mestermű, melyről a legnagyobb elragadtatással beszél az egész főváros! Megelőzi:

Fridolin mint gentlemann

Kitűnő amerikai burleszk vígj. 2 felv.

Előadások kezdete vasárnap fél 3, fél 5, fél 8 és 9 órakor. — hétköznap fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.

— Filharmonikusok idei első bérelti hangversenye október hó 20-án, csütörtökön délután 5 órakor és október hó 23 án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz. Műsoron Gade Csaiikovszky, Mendelssohn és Mozart művei. Jegyek 10—40 koronás árban a Belvárosi Mozi elővételi pénztáránál kaphatók. — Az előjegyzett bérletjegyeket október 16-ig elvinni szíveskedjenek. Bérletjegyek 5 hangversenyre 150, 120, 80 és 50 koronás árban még kaphatók. — Egyetemi hallgatók index felmutatása mellett a filharmonikusok ifjúsági hangversenyeire (5) bérletjegyet 30 koronás árban válthatnak a Belvárosi Mozi elővételi pénztáránál.

HIREK

Naptár.

Ma: 1921 október 8. Róm. kath. Magy. N. A. Prot. Etel. Somogyi könyvtár. Nyitva: d. e. 10-1, d. n. 4-7.

Múzeum. Zárva. Színház: Hallgasson meg Adrienne. Belvárosi-Mozi: 1001 éjszaka. Szerkesztőségi és kiadói hivatali telefonszám 9-33. Káráz-u. 15.

Emlékezzünk!

Közeleg a halottak napja, amikor kedves halottaink sírját kegyeletes kezek virágdiszbe öltöztetik.

Ne felejtkezzünk meg a mi drága hőseinkről, akik legtöbbet adtak a hazáért. Különböztessük meg sírjaikat azzal, hogy zöldből font koszorút — helyezzünk red — átkötve szalaggal „a hazáért” felirással.

Ennyit minden jó érzelű honpolgár és honleány áldozhat.

A szegedi „Nyuksz” női osztálya vette kezébe a szép mozgalmat s reméljük, hogy a nagyközönség megértéssel támogatja az ügyet s így a hősök sírjai az őket megillető látható jelekkel fognak ezen a napon díszelgni.

Koszorúszükséglet bejelenthető a „Nyuksz” irodában (Széchenyi tér 9.) délelőtt 9 órától 11-ig és délután 2-4 óráig.

— **Monstreküldöttség a pénzügyigazgatóságnál.** Az iparosoknak ma egy monstreküldöttsége járult a pénzügyigazgatóság helyettes igazgatója elé Pálffy József ipartestületi titkár vezetésével s egy beadványt nyújtott át a távollévő pénzügyigazgató helyettesének, amelyben az iparosságot aránytalanul sújtó harmadosztályú kereseti adó kivétele elleni orvoslást kéri. Ha az ügy nem nyerne méltányos elintéztést, értesülésünk szerint Pálffy Dániel a nemzetgyűlésen interpellál a szegedi iparosok adósérelme ügyében.

— **Református tábori püspök.** Kontra Aladár ref. lelkész legközelebb lemond óbudai mandátumáról, mert tábori püspökké nevezik ki és egész idejét hivatásának fogja szentelni.

— **Zenés takarodó.** Tegnap este 8 órakor a kormányzó ur főmegtisztasága érkezésének tiszteletére a helyőrség zenés takarodót adott. A zenekar végigvonult a korzón is, hol még igen sokan sétáltak, kipirult arccal kísérték az elhaladó zenészeket a Dugonics-térig.

— **A Move október 6-iki ünnepe.** Csütörtökön délután öt órakor a Move közművelődési kör a tizenhárom aradi vértanú emlékére gyászünnepélyt tartott. Az impozáns ünnepség a városháza közgyűlési termében folyt le s a női énekkar Himnuszával végződött.

— **Rövidesen megkezdik a tanítást a mórak iskolában.** A móravárosrészi és ujszegedi elemi iskolákból a menekülteket kitelepítették, hogy átadják végre hivatásuknak. A két év alatt, míg katonaság, franciák és menekültek voltak elhelyezve a móravárosrészi elemi iskolában, annyira tönkrement, hogy most ötszáz ezer koronába kerül annak újbóli átrénoválása. Az ujszegedi iskoláé pedig negyvenezer koronába. A szegedi iskolák téli fűtőanyagára egymilliót irányzott elő a tanács.

Az Erdélyi Magyar Szövetség a magyar tisztviselőkért

Az erdélyi magyarok hatalmas erővel szervezkednek —
Nem szósztáryarkodni, cselekedni kell!

— A Szegedi Ujság tudósítójától —

Brassó, okt. 7. A Magyar Szövetség megalakulásának első perceitől kezdve egyik legfontosabb feladatának tekintette az esküre jelentkező magyar tisztviselők ügyének célhoz juttatását. A Szövetség ezért exponensei útján már több ízben tárgyalásokat folytatott illetékes ténylezőkkel és erélyesen követelte az esküre jelentkező magyar tisztviselők dolganak igazságos és megnyugtató rendezését. Gróza miniszter is, mások is határozott ígéreteket tettek a magyarság ezen „égő sebének” gyógyítására, de érhetetlen, vagy talán éppen igenis érthető okból még eddig semmiféle érdemleges intézkedés nem történt.

Ez a sajnálatos körülmény arra birta a Magyar Szövetség direktóriumát, hogy újabb erélyes lépéseket tegyen a szerencsétlen magyar tisztviselők igazságos ügye érdeké-

ben. A Szövetség intézőbizottsága összeült a teendő lépések megtárgyalására és elhatározta, hogy most már nem nyugszik addig, míg a román kormánynál ki nem eszközöli az esküre jelentkező tisztviselők ügyének igazságos elintézését.

Az Erdélyben élő esküre jelentkező tisztviselők tudatában vannak annak, hogy a Szövetség milyen nagy nehézségekkel kell megküzdjön minduntalan, valahányszor csak valamely igazságos ügy érdekében sikra száll. De azt is tudják, hogy a sippal, dobbal dolgozó emberek nem lendíthetnek sorsukon, mert csak kritizálni, nagyképűsködni és szósztáryarkodni tudnak, ellenben a Magyar Szövetség az egyedüli, mely igazságos ügyeket diadalra juttathatja. Ép azért teljes megnyugvással és bizalommal várják a Szövetség újabb felépítésének sikerét.

Erdélyben nincs közigazgatás

Megint egy csikmegyei epizód — Ujdlvatu jegyzőelmozdítás és installáció

— A Szegedi Ujság tudósítójától —

Csikszereda, okt. 4.

A csikmegyei közigazgatás fattyuhajtásainak buja tenyészése az erdélyi magyar és regátbeli román lapok már nem egy ízben mutattak rá, sürgetve a tarthatatlan helyzet gyökeres orvoslását, a jog, törvény és igazság uralmának helyreállítását. Gróza miniszter elé is terjesztettek az illetékes faktorok egész sereg panaszt s a miniszter ígérte is a rendszercsinálást. Ennél több azonban máig sem történt. Azaz, hogy igen: a csikszentmártoni primpretor fegyelmi eljárás mellőzése, közhatalom igénybevétele, közhatalom elcsapja állásából Csikszentgyörgy község 23 év óta szolgáló érdemes jegyzőjét, hogy helyébe odaültethesse az is-en tudja ki által párfogott új notáriust, Moldován Györgyöt.

A közigazgatási törvényekkel és eljárásokkal csak némileg is ismerősök előtt teljesen érthetetlen eset részletei a következők:

Gábor György csikszentmártoni primpretor, miután a csendőrszolgálatot Csikszentgyörgy községéhez rendelte, megjelent ott egy fiatal ember kíséretében s közölte és felszólította a község 23 év óta becsületeit szolgáló jegyzőjét, Puskás Lajost, hogy állásától felmentette, hivatalát adja át a magával hozott fiatal embernek, kit különben Moldován Györgynek nevezett s kit a vármegyében senki sem ismer.

De Puskással nem ment olyan könnyen a dolga a közigazgatási nagyságnak, mert Puskás hallani akarta, hogy mi ezen törvényellenes eljárásnak oka s hol van a hivatalból egyszerűen kipakoló rendelet. A községi törvény szerint fegyelmi eljárás nélkül hivatalából kidobni senkit sem lehet, fegyelmi

biróság ítélete nélkül pedig végleg elbocsátani. A kapott válaszból annyit megtudott Puskás, hogy „állami és szolgálati érdekei” kell távoznia, hogy határozat nincs, ilyen másolatban annál kevésbé adhat ki, a szub prefekt tudtával van az eset s — nevessek, de így van — felelősségnek helye nincs! A primpretor szavait írjuk:

A csendőri készenlétnek meg volt aztán az eredménye: a közbecsülésben álló jegyzőnek eagednie kellett; s Moldován urnak helyet kellett csinálni. És Puskás elmélkedhetik, hogy mi is az ő esetében az „állami érdek” s csakugyan van-e községi és fegyelmi törvény.

De szavunk van nekünk ehhez az esethez. Ha van törvény, azt az önkénynek felrugni nem szabad. Vagy talán igaza van Grózáknak, hogy „Erdélyben nincs közigazgatás?”

— **Leérkezett a szeszfőzésről szóló miniszteri rendelet.** Végre leérkezett a miniszteriumból a szeszfőzésről szóló rendelet. A rendelkezés az eddigiektől jóval eltér. Eddig minden termelő köteles volt bejelenteni, ha saját termésű cefrét maga akarta kifőzni. Ezentul nem kell bejelenteni, akinek igényjogosultsága már elismertelt. Termelő csak annyi szeszt főzhet, amennyit az illető vidék átlagos gyümölcstermése mellett a közigazgatási hatóságok engedélyeznek. Tulajdonképpen a rendelet főmódosítása ebben merül ki.

— **Módosítják az ipartörvényt.** A nemzetgyűlés elé legközelebb az ipartörvény módosítása kerül. Az új tervezet szerint képesítéshez kötött iparosok számát 30-ról 76-ra emelik. Jogi személyek, részvénytársaságok és szövetkezetek kézműipart nem üzemeltethetnek, még ha képzett üzletvezetőt állítanak is az üzem élére. Nagy gondot fordít az új törvénytervezet a tanoncoktatásra is.

— **Kereskedők és hivatalok figyelmébe.** A kereskedelmi miniszterium a postát igénybevevő feleket nagyobb mennyiségű postabélyegeket vásárlásától és felragasztásától megkímélendő, megengedte, hogy nagyobb tömegben feladni szándékolt nyomtatványküldemények (üzleti hirdetések, körözvények, árjegyzékek, meghívók, gyászjelentések stb.) bérmentesítési díjait készpénzben róhassák le. Bővebbet az érdeklődők főposta, I. em. 19 alatt tudhatnak meg.

— **Elutasított telekvásárlási kérelem.** A Tábor-utca 24. szám alatti Szeged város tulajdonát képező üres telket már több részvénytársaság kérte örök áron. A város azonban egyenlőre nem hajlandó eladni, így elutasította a Bankegyesület kérelmét is, pedig elég jó árat ígért. Négyezögölenként ezer koronát. A tanács tegnapi ülésén elutasította a Bankegyesületet, mivel ipartelep céljaira kérte. Van elég hely a vágóhidnál, nem lehet a város fejlődését így megakadályozni.

Krausz Imre táncbanár táncanfolyamára jelentkezés a Kassaszálló nagytermében kedd, csütörtök, szombat és vasárnap este fél 8-10 ig.

Nemzeti-Buffer

Somogyi-u. 20
(Katholikus Kör)

Az intelligenciák étkezőhelye egy abonemára, mint étlap szerint és kihordásra. Naponta friss tej, vaj, sajt és gyümölcsök.

Egyetemi hallgatóknak kedvezmény!

Szíves látogatást kér SZABÓ ALBERT tulajdonos.

Beck Aladár állatorvos szabad-ságáról megérkezett, rendeléseit megkezdette.

— **Zászlószentelés Alsóváros.** A Jézusszive Egyesület zászlójának felszentelési ünnepélyét csütörtökön délután tartották meg az alsóvárosi Mátyás-templomban. Utána a Ferencrudi kolostorban hazafias és vallásos ünnepség következett, amelyen a polgárság is részt vett.

— **Mozgósít Jugoszlávia?** A bécsi jugoszláv követség felhívja az Ausztria területén élő szerb, horvát és szlovén állampolgárokat, hogy október 31-ig jelentkezzenek. Lajstromba foglalják a hadköteles koron túl levő jugoszláv alattvalókat is. A követségen nem titkolják, hogy mozgósítási intézkedésről van szó, amely elsősorban az albániai helyzetben, másodsorban pedig a nyugatmagyarországi kérdésben leli magyarázatát.

— **Dühöng a tifuszbajrány Zentán.** Zentáról jelentik, hogy ott a tifusz nagymértékben szedi áldozatait. Egyedül a Kisfaludy-utczában 54 beteg van. A hatóság mindent megtett a járvány leküzdésére.

— **Ujból kitör a szabósztrájk.** A női szabómunkások munkaadóikkal egyezséget nem kötöttek és ma reggel egy heti látszólagos békés munka után a főváros egyik legnagyobb munkáuzemében, a Nagykorona-utcai Reitzer Adolf cégnél sztrájkba léptek. A budapesti női szabóüzemek tulajdonosai ma délután megtartott értekezletükön kimondták, hogy holnap reggel valamennyien beszüntetik a munkát és összes munkásaikat kizárják.

Felmentették a gyermekgyilkossággal vádolt mostohát

Áprilisban történt Csengelén, hogy Szabó Mihály gazdálkodó 8 éves leányát, Juliskát, annak segélykiáltására a kútból húzták ki az elősíró szomszédok. A tanuk vallomása szerint a kis leány azt mondta, hogy mostoha anyja dobta bele a kúba. Balog Piros 15 éves tanu emondja, hogy a gyermek segélykiáltásakor a szomszéd tanya udvarán tartózkodott és látta, hogy Szabó Mihályné a tanyába szaladt be. Több közvetlen bizonyító tanu nem akadt.

Szabó Mihályné azt állítja, hogy mostoha kis leányát szerette. Paj. Debreceni Függelenség-nek kért. harminc év előtt. Később a „Budapesti Hírlap” külföldi tudósítója lett. Mint ilyen bejárta Romániát, Bulgáriát, Törökországot és Kis-Azsiát. Husz évvel ezelőtt megalapította a néhai Endrényi Lajossal a „Szegedi Friss Új-ág”-ot, amelynek szerkesztője is volt egész haláláig. Felesége és két leánya gyászolják. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Báró Jósika-utcai lakásából.

Ma Ezeregy éjszaka

a legjobb színes napkeleti történet hat felvonásban a Belvárosi-Moziban.

6 kötet Gáspár-féle „Utazás a föld körül” diszkötésben eladó. Burkus-nyomda Madách u. 1.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

A Városi Színház heti műsora:

Szombat: Hallgasson meg Adrienne, vigjáték, B) 10. berlet.

Vasárnap délután: A papa kedvence, énekes bohózat.

Vasárnap este: A falu rossza, népszínmű, bérletszűnet.

Előadások kezdete fél 8 órakor.

Délutáni előadások kezdete fél 4 órakor.

Bánk bán Jó gondolat volt október 6-ikát irodalmunk legkiválóbb tragédiájának, Bánk bánnak előadásával ünnepelni. Az előadás egészben véve meg is ütötte az elfogadhatóság mértékét, sőt egyes szereplők, mint Palágyi, a kitűnő Biberach és Tóvölgyi Margit Gertrudis szerepében magas színvonalat értek el. Klenovicsról is ezt mondanók, kit kiváló kvalitások predestinálnak e nagy és nehéz szerepre, ha felül nem kerekedett volna benne a széphangu deklamálás és álpathost éreztető pózolás. Voltak sikerült jelenetei, melyekben közel voltunk ahhoz, hogy őt az igazi Bánk bán méltó reprezentánsának fogadjuk el, de illúzióinkat csakhamar eloszlatta a mélyebb érzés hiányának észrevétele. Bánkot nem szabad csak játszani, Bánkot élni kell várakozni és el kell velünk fogadtatni akkor is, mikor a legnagyobb ellentétek közt hányódik. Általában nem szalonszerűséget várunk tőle, hanem elementáris, magával ragadó erőt és közvedlenséget. Szenvedélyes kitöréseiben nemcsak szép hangot akarunk hallani, hanem vívódó lelke lerontásának recsegéseit is. Kónya Gizi Melinda szerepét komoly igyekezettel, de ezuttal kevesebb sikerrel töltötte be. Molnár Rezső erőteljes, derekas Peturt állított elé, de itt-ott mérsékelhetné volna magát, hogy egyhangúvá ne váljék. Bihari László Tiborcát, mint intelligens felfogásról támszkodó alkotást, élvezhették azok, akik nem látták e szerep felülmúlhatatlan megtestesítését Szentgyörgyi Istvánban és néhai szegény Makó Lajosban. Ugy látszik, Bihari sem látta. Főhiánya az, hogy hangja és hanghordozása nem volt eléggé örege. A panasznak elemi erővel kell áradni Tiborc ajkairól: hiszen ő a magyar elkeseredés Demosthenese. Izidora, Ottó és II. Endre szerepét nem láttuk megtelelő kezekben. — Nem tehetünk kifogást a hosszú darabnak némi megrövidítése ellen, azonban lényegbe vágó kihagyásokat, aminek történetek, nem helyeselhettünk. Így például Biberach meghal és a függöny leereszkedik, anélkül, hogy a haldokló Tiborc valakivel tudatta volna gyilkosa nevét. S később mégis tudják, hogy Ottó volt a gyilkos. Peturnak le kellene rántani a falról Gertrudis képét, de minthogy kép nem volt, képtelen volt ezt tenni. — A zenekar stilszerűen kezdette dolgát, mikor Erkel operájából játszott részleteket; később azonban ahelyett, hogy e jó gondolatot folytatta volna, helyre tyutyukkal és egyéb hopszasszal vidítgatta a tragikus részt megerült lelkeket. (—i—)

KÖZGAZDASÁG

Zürichi tőzsde. Zárjat: Berlin 4.62, Hollandia 183—, Newyork 565, London 21.33, Páris 40.80, Milano 22.60, Zagráb 2.30, Prága 5.95, Budapest 0.80—, Bécs 0.31, Bukarest 4.95 osztr. bély. —23, Varsó —.13

Budapesti zárótőzsde. Valuták: Napoleon 2080—2096, dollár 665—675, fr. frank 48.00—48.25, márká 5.45—5.47, lira 26.00—26.00, osztrák korona 22 és fél, rubel 26 és fél 27 és fél, lei 5.60—5.80, sokol 7.15—7.15, sv. frank 117—118, koronadínár 10.25—10.40, frank-dínár 10.25—10.40, lengyel márká 13 és fél.

A szörme piac üzletmenete rendkívül élénk, a külföld bármily magas áron minden mennyiséget megvesz tőlünk. Természetesen nagy kerékkötője itt az üzletek lebonyolításának a roppant nehézkes postaforgalom. Lipcsében eddig nem tapasztalt hausse uralkodik, az árak napról-napra hihetetlen módon emelkednek.

Dínár, dollár, lei

idegen pénzek beváltása, eladása. Pénztárióra egész nap. Károlyi-utcai Kroó Bank- és Pénzváltó üzlet.

Apróhirdetések

Minden szó 1 K, vastag betűvel 2 K.

A Tanítóképző Intézet igazgatósága elad a telkéről takarmányrépát és kukoricaszárát. — Boldogasszony-sugárút 57.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

LISZT, TENGERI

csöves és morzsolt, száraz

DERCE, ZAB, ÁRPA

és mindennemű termény ezentul a legjobb és legolcsóbb napi árakon a

Szegedi Gazdák Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet „Futura” terménypoltjában beszerezhető Szeged, Tisza Lajos-körút 43. sz.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Könyvnyomdai munkát izléses kivitelben szolid áron készít BURKUS ANDRÁS

Jó megjelenésű

összeköttetésekkel bíró hölgyek és urak

ezreket kereshetnek

Cím a kiadóban!

Kis hirdető

Ingatlanok

Ház nagy kerttel eladó. Zöldfa-utca 2b.
Ház eladó Vasasszentpéter-utca 19.
Magánház eladó. Katona-utca 59.
Baillagítóban 300 öföld eladó. Szabadság-tér 15.
Ház eladó. Hajós-utca 8.
Ház eladó. Remény-utca 47.
Ház lakással eladó Vasasszentpéter-utca 19.
Ház eladó Teréz-utca 31.
Ház kerttel eladó Ujszeged, Tárogató-utca 11.
Földmives-utca 8. számú ház eladó. Tud. Szivárvány-utca 35.
Ház eladó Boldogasszony-sugárút 24.
Ösz-utca 46. sz. ház lakással eladó.
Nagy telekkel ház eladó Gyik-utca 19.
Ház eladó Madách-utca 3.
Ház eladó Nyár-utca 21.
Zákány-utca 3. sz. ház eladó.
Kisteleki-utca 5. sz. ház nagy kerttel eladó.

Ruházat

Különféle ruha eladó Csongrádi-sugárút 9.
Ruha eladó. Fodor-utca 26.
Férfi kabát eladó Zrínyi-utca 5.
Női ruha eladó, Tisza Lajos-körút 13.
Téli kabát eladó, Remény-utca 6. em.
Férfi ruhák eladók Felhő-utca 19.
Kosztüm és cipő eladó, Ródló-tér 9. em.

Butor

Hálószoza butor eladó Apáca-utca 15b.
Butor eladó Remény-utca 11.
Mendinger kályha eladó Rákóczi-utca 12.
Varrógép eladó Mérey-utca 14.
Hálószoza butor eladó József főherceg-utca 7.
Zománczott Meidinger kályha eladó Római-körút 19. em. 3.
Különféle butor eladó Ipar-utca 4.
Vaskályha eladó Szent László-utca 13.
Két kályha eladó Árviz-utca 37.
Zongora eladó Párisi-körút 8. em.
Vaskályha eladó Bécsi-körút 11.
Meteor kályha eladó Párisi körút 7.
Butor eladó Gyöngytyúk-utca 6.
Gyermek cipők eladók Vitéz-utca 6. sz. II. em. 5.

Alkalmazás

Nőtlen kocsis kerestetik Zrínyi-utca 15.
Varrónők kerestetik Bécsi-körút 21. fidsz.
Takarítónő kerestetik Petőfi Sándor-sugárút 41. fidsz.
Kocsis kerestetik Berliini-körút 26 b. földsz.
Takarítónő kerestetik Bástya-u. 17. II. em.
Kocsis kerestetik Zerge-utca 5.
Bejárónő kerestetik Boldogasszony-sugárút 26.
Bejárónő felvétetik Horváth M.-utca 7 I. em. 2.
Magányos urinő idősebb asszonyt keres gyermek mellé Jósika-utca 32. em.
Takarítónő reggeli órára kerestetik Ssényi-tér 9. II. em. 7.
Főzésben jártas bejárónő kerestetik Zerge-utca 26. I. em.

Élelmezés

Egyetemi hallgatók élelmezésre elfogadtatnak Vitéz-utca 5. II. em.
Két egyetemi hallgató lakással teljes ellátást kap Fodor-utca 10.
Ebéd kapható Katona-utca 36.
Tanulók ellátásra felvétetnek Alpár-utca 8. em.

Butorozott lakások

Csongrádi-sugárút 9. em. butorozott szoba kiadó.
Butorozott szoba kiadó Zákány-utca 14.
Butorozott szoba ellátással kiadó Pacsirta-utca 10.
Két ur részére butorozott szoba kiadó Szent Háromság-utca 11.
Butorozott szoba kiadó Fertő-utca 3.
Két egyén részére butorozott szoba kiadó Sándor-utca 10.
Négy egyetemi hallgató részére butorozott szoba kiadó Londoni-körút 15.

Vegyes

Rövidárak legolcsóbban kaphatók Battancs-Gizella-tér 3.
Kitűnő fehérneműek Soónál Iskola-u. 11.
Fehérneműek és rövidárak kaphatók Bölcs-házy Klauzál-tér.